

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/8/2019
Identifikačné číslo spisu: 7017201021
Dátum vydania rozhodnutia: 20.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7017201021.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: N. Z., nar. XX. K. XXXX, bytom D. XX, E., právne zast. JUDr. Jozefom Kol'om, advokátom so sídlom Toryská 6, Košice, proti žalovanému: Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, so sídlom Ul. 29. augusta 8-10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 50490-2/2017-BA zo dňa 08. septembra 2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. septembra 2018, č. k. 1Sa/40/2017-43, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. septembra 2018, č. k. 1Sa/40/2017-43, zamietla.

II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej v texte rozhodnutia len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom zo dňa 28. septembra 2018, č. k. 1Sa/40/2017-43 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 50490-2/2017-BA zo dňa 08. septembra 2017 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“), ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 30587-6/2017-BA zo dňa 07. júla 2017 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým bol žalobcovi priznaný nárok na úrazovú rentu v dôsledku choroby z povolania od 21. februára 2017 do 28. februára 2017 v sume 19,50 EUR a od 01. marca 2017 v sume 68,10 EUR mesačne.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že prvá choroba z povolania (ďalej len „I. choroba z

povolania“) bola u žalobcu zistená dňa 01. marca 2004, a to dlhodobé, nadmerné, jednostranné zaťaženie končatín, na základe čoho mu Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím zo dňa 23. augusta 2006 č. 222-3357/2006 priznala nárok na úrazovú rentu od 01. marca 2004 v sume 6.364,- Sk, následne valorizovanú a upravenú v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) z dôvodu určenej miery poklesu pracovnej schopnosti v rozsahu 45 % a zároveň rozhodla, že mu od 28. apríla 2006 zanikol nárok na výplatu úrazovej renty z dôvodu, že suma priznanej úrazovej renty po jej znížení o žalobcovi priznanú sumu invalidného dôchodku, nepresiahla nulu. Sociálna poisťovňa, ústredie následne na základe žiadosti o priznanie úrazovej renty v dôsledku choroby z povolania zistenej dňa 01. marca 2004, dňa 3. júna 2009 rozhodnutím č. 222-2936/2009 rozhodla, že žalobca nemá nárok na zmenu sumy úrazovej renty z dôvodu opätovného určenia miery poklesu pracovnej schopnosti v rozsahu 45 %. Žalobca požiadal o priznanie úrazovej renty v dôsledku choroby z povolania zistenej dňa 01. marca 2004, o čom rozhodla Sociálna poisťovňa, ústredie dňa 01. marca 2017 rozhodnutím č. 30588-2/2017-BA podľa § 194 ods. 1 písm. a) zák. č. 461/2003 Z.z. tak, že zastavila konanie o úrazovej rente žalobcu z dôvodu späťvzatia žiadosti žalobcom.

3. Druhá choroba z povolania (ďalej len „II. choroba z povolania“) bola u žalobcu zistená dňa 24. októbra 2008, a to porucha sluchu z hluku. Sociálna poisťovňa, ústredie na základe žiadosti žalobcu o priznanie úrazovej renty v dôsledku tejto choroby z povolania vydala dňa 13. augusta 2009 rozhodnutie č. 222-3016/2009, ktorým žalobcovi priznala nárok na úrazovú rentu odo dňa 24. októbra 2008 z dôvodu určenej miery poklesu pracovnej schopnosti v rozsahu 41 %, avšak nárok na výplatu úrazovej renty mu nevznikol z dôvodu, že suma úrazovej renty po jej znížení o priznanú sumu invalidného dôchodku, nepresiahla nulu. Žalobca následne opätovne požiadal o priznanie úrazovej renty v dôsledku choroby z povolania zistenej dňa 24. októbra 2008, avšak predmetnú žiadosť vzal späť, na základe čoho Sociálna poisťovňa, ústredie dňa 6. marca 2017 rozhodnutím č. 30587-2/2017-BA zastavila toto konanie. Dňa 28. februára 2017 žalobca žalovanému doručil žiadosť o prehodnotenie úrazovej renty z dôvodu zmeny poklesu pracovnej schopnosti v dôsledku choroby z povolania zistenej dňa 24. októbra 2008. Posudková lekárka Sociálnej poisťovne následne posúdila zdravotný stav žalobcu a v Lekárskej správe zo dňa 12. apríla 2017 uviedla, že žalobca bol od 12. februára 2017 do 21. februára 2017 hospitalizovaný v Univerzitnej nemocnici L. Pasteura v Košiciach, so sídlom Trieda SNP 1, Košice (ďalej len „UNLP KE“) za účelom prešetrenia a posúdenia dynamiky choroby z povolania zistenej dňa 24. októbra 2008, pričom bola verifikovaná celková strata sluchu v rozsahu 88 %, pri kontrolných vyšetreniach v rozsahu 86,9 % a 94,8 %. Zároveň bol objektivizovaný tinitus vo výške 6000 Hz na 90dB. Zdravotný stav žalobcu podľa názoru posudkovej lekárky odôvodňoval zvýšenie miery poklesu pracovnej schopnosti poškodeného z pôvodného rozsahu 41 % na rozsah 60 % pre ťažkú poruchu sluchu komplikovanú výrazným tinitom, a to odo dňa 21. februára 2017, teda odo dňa objektivizácie tinitu v UNLP KE. Na základe takto zisteného skutkového stavu Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím č. 30587-6/2017-BA zo dňa 07. júla 2017 priznala žalobcovi nárok na úrazovú rentu v dôsledku choroby z povolania zistenej dňa 24. októbra 2008 v sume 19,50 EUR mesačne od dňa 21. februára 2017 do 28. februára 2017 a v sume 68,10 EUR mesačne odo 01. marca 2017, následne valorizovanú a upravenú v zmysle príslušných ustanovení zákona. Voči predmetnému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, ktoré žalovaný zamietol napadnutým rozhodnutím.

4. Krajský súd poukázal na to, že v preskúmanom prípade skutkový stav veci medzi účastníkmi konania nebol sporný, sporné bolo len právne posúdenie veci. K námietke žalobcu, že Sociálna poisťovňa, ústredie v prvostupňovom konaní nepostupovala správne pri výpočte denného vymeriavacieho základu uviedol, že § 89 ods. 7 zák. č. 461/2003 Z.z. neupravuje konkrétny spôsob výpočtu sumy úrazovej renty pri jeho aplikácii. Preto pokiaľ Sociálna poisťovňa, ústredie pri výpočte sumy úrazovej renty žalobcu postupovala tak, že pri rozhodovaní na základe žiadosti zo dňa 28. februára 2017, ktorú žalobca podal v dôsledku II. choroby z povolania zistenej dňa 24. októbra 2008, bol rozhodujúcim obdobím pre určenie denného vymeriavacieho základu (ďalej len „DVZ“) rok 2007 v zmysle § 84 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. A keďže zamestnávateľ žalobcu určil DVZ za rok 2007 v sume 482,4472 Sk (16,0144 EUR), tak potom v zmysle § 89 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. Sociálna poisťovňa, ústredie pri určení DVZ pre výpočet sumy úrazovej renty žalobcu, DVZ za rok 2007 (482,4472 Sk)

vynásobila koeficientom určeným ako podiel všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádzal kalendárnemu roku, v ktorom znovu vznikol nárok na úrazovú rentu, a teda rok 2015, a všeobecného vymeriavacieho základu, ktorý dva roky predchádzal kalendárnemu roku, v ktorom vznikol nárok na úrazovú rentu prvýkrát, teda rok 2006, potom po použití § 89 ods. 7 zák. č. 461/2003 Z.z., teda po sčítaní oboch mier poklesu pracovnej schopnosti v dôsledku I. choroby z povolania a II. choroby z povolania (spolu 100 %), vznikol žalobcovi nárok na úrazovú rentu v sume: Úrazová renta = $30,4167 \times 80 \% \text{ z } 22,7085 \text{ EUR} \times 1,00 = 552,60 \text{ EUR}$. Pretože žalobca v čase priznania nároku na úrazovú rentu poberal invalidný dôchodok vo výške 599,00 EUR, žalobcovi by v zmysle § 89 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. nevznikol nárok na výplatu úrazovej renty z dôvodu, že suma úrazovej renty nepresiahla nulu. Ak potom Sociálna poisťovňa, ústredie následne postupovala tak, že pre výpočet sumy úrazovej renty použila DVZ za rok 2003 v sume 581,1793 Sk (19,2917 EUR), teda najvyšší DVZ žalobcu, potom správne po uplatnení § 89 ods. 5 a ods. 7 zák. č. 461/2003 Z.z. Sociálna poisťovňa, ústredie vypočítala sumu úrazovej renty žalobcu nasledovne: Úrazová renta = $30,4167 \times 80 \% \text{ z } 27,3557 \text{ EUR} \times 1,00 = 665,70 \text{ EUR}$. Po odpočítaní sumy žalobcovi priznaného invalidného dôchodku v sume 599,00 EUR, vznikol žalobcovi nárok na úrazovú rentu v sume 66,70 EUR, valorizovanej v zmysle príslušných právnych predpisov. Preto krajský súd považoval postup Sociálnej poisťovne, ústredie, s ktorým sa stotožnil aj žalovaný, za zákonný. Vzhľadom na uvedené krajský súd názor žalobcu, že Sociálna poisťovňa, ústredie mala použiť pre výpočet koeficientu v zmysle § 89 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. podiel všeobecného vymeriavacieho základu z roku 2015 a všeobecného vymeriavacieho základu z roku 2002, považoval za nesúlady so zákonom.

5. Krajský súd považoval aj námietku žalobcu, že sa žalovaný v rozhodnutí zo dňa 08. septembra 2017 nezaoberal správnosťou výpočtu sumy úrazovej renty v prípade I. choroby z povolania za nedôvodnú, pretože Sociálna poisťovňa, ústredie ako správny orgán v prvom stupni, ako aj žalovaný ako odvolací orgán posudzovali nárok na úrazovú rentu žalobcu v súvislosti s II. chorobou z povolania, a to na základe podanej žiadosti zo dňa 28. februára 2017, ako to vyplýva zo spisovej dokumentácie žalovaného.

6. K námietke žalobcu, spočívajúcej v tvrdení, že suma jeho úrazovej renty mala byť v zmysle § 89 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. znížená o sumu jeho invalidného dôchodku vo výške, ktorú poberal v čase prvého priznania nároku na úrazovú rentu, krajský súd uviedol, že takýto výklad § 89 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. nie je správny, pretože z tohto zákonného ustanovenia vyplýva, že na zníženie úrazovej renty podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia bola rozhodujúca suma dôchodku, na ktorú mal žalobca nárok ku dňu priznania úrazovej renty. Dňom priznania úrazovej renty žalobcovi vo výške, ktorá je spôsobilá k zníženiu § 89 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. a následnej realizácii vyplácania, je deň objektivizácie tinitu, t. j. 21. február 2017, čo vyplýva z Lekárskej správy zo dňa 12. apríla 2017. Preto je logické, že pri výpočte úrazovej renty je potrebné vychádzať zo sumy invalidného dôchodku, na vyplácanie ktorého mal žalobca nárok dňa 21. februára 2017. Aj v zmysle § 89 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z., ak u žalobcu došlo k zmene poklesu pracovnej schopnosti z dôvodu tej istej choroby z povolania, doterajšia suma úrazovej renty sa upraví odo dňa zmeny poklesu pracovnej schopnosti. Preto postup Sociálnej poisťovne, ústredie a žalovaného, keď zmenenú sumu úrazovej renty Sociálna poisťovňa, ústredie znížila o aktuálnu sumu invalidného dôchodku vyplácaného žalobcovi ku dňu priznania zmeny sumy úrazovej renty, bolo vzhľadom na uvedené potrebné považovať za logický a súladný so zákonom.

7. Námietka žalobcu, v zmysle ktorej namietal postup prvostupňového správneho orgánu a v zmysle ktorej tvrdil, že malo dôjsť „k výpočtu úrazovej renty samostatne, resp. oddelene u oboch chorôb z povolania...“ a v nadväznosti na uvedené mal prvostupňový správny orgán stanoviť samostatne dátum vzniku nároku na úrazovú rentu pre I. chorobu z povolania a II. chorobu z povolania, ako aj samostatne odčítať invalidný dôchodok, nie je dôvodná, pretože takýto postup, by nebol v súlade so zákonom, vzhľadom na to, že zák. č. 461/2003 Z.z. v § 89 ods. 7 zakotvuje, že ak sú splnené podmienky nároku na výplatu úrazovej renty z dôvodu viacerých chorôb z povolania, zníži sa suma úrazovej renty určenej ako súčet percentuálneho poklesu pracovnej schopnosti o sumu invalidného dôchodku.

8. Krajský súd mal teda za to, že postup prvostupňového správneho orgánu a žalovaného, týkajúci sa namietaného výpočtu sumy úrazovej renty žalobcu, použitia koeficientu podielu všeobecného

vymeriavacieho základu z roku 2015 a všeobecného vymeriavacieho základu z roku 2002, zníženia o sumu jeho invalidného dôchodku vo výške, ktorú poberal v čase prvého priznania nároku na úrazovú rentu, namietaného samostatného výpočtu úrazovej renty, bol správny a súladný so zákonom.

9. O trovách konania krajský súd rozhodol v súlade s § 167 a nasl. SSP tak, že neúspešnému žalobcovi a ani žalovanému, ktorý si právo na náhradu trov konania neuplatnil, právo na náhradu trov konania nepriznal.

II.

Kasačná sťažnosť

10. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť s poukazom na § 440 ods. 1 písm. g) SSP. Uviedol v nej, že sa nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu pokiaľ sa jedná o aplikáciu § 89 ods. 3 a 4 zák. č. 461/2003 Z.z., uvedeným v napadnutom rozsudku.

11. Žalobca zastával názor, že v predmetnej veci sa nejedná o situáciu podľa § 89 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z., ktorý upravuje opätovný vznik nároku na úrazovú rentu, keď nie je sporné, že žalobcovi vznikol nárok na úrazovú rentu z titulu prvej choroby z povolania dňom 01. marca 2004 rozhodnutím č. 222-3357/2006 zo dňa 23. augusta 2006 a z titulu druhej choroby z povolania dňom 24. októbra 2008 rozhodnutím č. 222-3016/2009 zo dňa 13. augusta 2009. Tieto dátumy pokladal žalobca za rozhodujúce pre nárok na úrazovú rentu a pokladal ich za deň priznania úrazovej renty.

12. Žalobca uviedol, že žiadnym rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie nebolo rozhodnuté o zániku nároku na úrazovú rentu. Priznanie invalidného dôchodku nespôsobilo zánik nároku na úrazovú rentu, ale iba zánik nároku na výplatu úrazovej renty, čo považoval žalobca za právne významnú skutočnosť pri uplatnení postupu podľa § 89 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého je rozhodujúca suma dôchodku, na ktorý má žalobca nárok ku dňu priznania úrazovej renty.

13. A teda dňa 21. februára 2017 nemohlo u žalobcu dôjsť k opätovnému vzniku nároku, ale iba k úprave, resp. zmene výšky jestvujúceho nároku na základe zmeny percentuálnej miery poklesu pracovnej schopnosti.

14. Nakoľko zákon presne neurčuje postup pri výpočte úpravy, podľa žalobcu sú možné dve alternatívy, a to buď postup výpočtu úrazovej renty, ktorý zvolila žalovaná s použitím najvyššieho denného vymeriavacieho základu („DVZ“) za rok 2003 v sume 581,1793 Sk (19,2917 EUR), avšak pri znížení sumy 665,70 EUR malo dôjsť k odpočítaniu sumy invalidného dôchodku vo výške, ktorú poberal žalobca k 24. októbru 2008 alebo pri výpočte mala žalovaná vychádzať z právoplatných rozhodnutí zo dňa 23. augusta 2006 a zo dňa 13. augusta 2009 s tým, že pri výpočte bude vychádzať zo 100 % poklesu pracovnej schopnosti a výšky invalidného dôchodku poberaného v tom čase. Takto stanovenú výšku úrazovej renty následne valorizovať podľa predpisov, ktorými bola každoročne úrazová renta valorizovaná až do 21. februára 2017.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím a vec vráti na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby žalovanému bola uložená povinnosť uhradiť žalobcovi náhradu trov konania.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

16. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že v plnej miere súhlasí s právnym názorom krajského súdu uvedeným v napadnutom rozsudku. Poukázal na to, že žalobcovi boli priznané dve choroby z povolania, a to choroba z dlhého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín s dátumom zistenia 01. marca 2004 a porucha sluchu z hluku s dátumom zistenia 24. októbra 2008, na

základe čoho mu boli priznané nároky na úrazovú rentu, a to rozhodnutím č. 222-3357/2006 zo dňa 23. augusta 2006 odo dňa 01. marca 2004 a rozhodnutím č. 222-3016/2009 zo dňa 13. augusta 2009 odo dňa 24. októbra 2008. Žalobcovi však nevznikol nárok na výplatu ani jedného z priznaných nárokov na úrazovú rentu, nakoľko suma úrazovej renty po jej znížení o sumu invalidného dôchodku nepresiahla nulu.

17. V súvislosti s II. chorobou z povolania si žalobca dňa 28. februára 2017 podal žiadosť o prehodnotenie úrazovej renty. V konaní bolo zistené, že dňa 21. februára 2017 došlo u neho k zmene určenej miery poklesu jeho pracovnej schopnosti zo 41 % na 60 %, a preto bolo potrebné priznať žalobcovi nárok na novú sumu úrazovej renty v dôsledku II. choroby z povolania, čo Sociálna poisťovňa, ústredie vykonala rozhodnutím č. 30587-6/2017-BA zo dňa 07. júla 2017.

18. Sociálna poisťovňa, ústredie pri určovaní sumy tejto úrazovej renty postupovala podľa § 89 ods. 7 zák. č. 461/2003 Z.z., nakoľko boli splnené zákonné podmienky jeho aplikácie - žalobca mal priznaný nárok na výplatu úrazovej renty z dôvodu 2 chorôb z povolania. Sociálna poisťovňa, ústredie preto sčítala percentuálne miery poklesu pracovnej schopnosti v dôsledku oboch chorôb z povolania, na základe takto určenej miery poklesu pracovnej schopnosti vypočítala výslednú sumu úrazovej renty a túto sumu znížila o sumu invalidného dôchodku vyplácaného ku dňu priznania tejto úrazovej renty, teda vyplácanú žalobcovi v roku 2017.

19. Rozhodujúcim obdobím pre určenie denného vymeriavacieho základu bol rok 2007, ktorý zamestnávateľ určil v sume 482,4472 Sk (16,0144 EUR). V zmysle § 89 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. Sociálna poisťovňa, ústredie pri určení DVZ pre výpočet sumy úrazovej renty žalobcu, DVZ za rok 2007 vynásobila koeficientom určeným ako podiel všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádzal kalendárnemu roku, v ktorom znovu vznikol nárok na úrazovú rentu (teda rok 2015), a všeobecného vymeriavacieho základu, ktorý dva roky predchádzal kalendárnemu roku, v ktorom vznikol nárok na úrazovú rentu prvýkrát (teda rok 2006). Po uplatnení § 89 ods. 7 zák. č. 461/2003 Z.z., teda po sčítaní oboch mier poklesu pracovnej schopnosti, teda v dôsledku I. choroby z povolania a II. choroby z povolania (spolu 100 %), vznikol žalobcovi nárok na úrazovú rentu v sume 552,60 EUR (t. j. $30,4167 \times 80 \% \text{ z } 22,7085 \text{ EUR} \times 1,00$). Nakoľko žalobca v čase priznania nároku na úrazovú rentu (rok 2017) poberal invalidný dôchodok vo výške 599,- EUR, v zmysle § 89 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. nevznikol nárok na výplatu úrazovej renty z dôvodu, že suma úrazovej renty nepresiahla nulu.

20. Sociálna poisťovňa, ústredie následne postupovala v prospech žalobcu a pre výpočet sumy úrazovej renty použila denný vymeriavací základ za rok 2003 v sume 581,1793 Sk (19,2917 EUR), teda najvyšší DVZ žalobcu. Po uplatnení § 89 ods. 5 a 7 zák. č. 461/2003 Z.z. Sociálna poisťovňa, ústredie vypočítala sumu úrazovej renty žalobcu na sumu 665,70 EUR (t. j. $30,4167 \times 80 \% \text{ z } 27,33557 \text{ EUR} \times 1,00$). Po odpočítaní sumy žalobcovi priznaného invalidného dôchodku, vznikol žalobcovi nárok na úrazovú rentu v sume 66,70 EUR, valorizovanej v zmysle príslušných právnych predpisov, ktorý bol žalobcovi priznaný rozhodnutím zo dňa 07. júla 2017.

21. Žalovaný ďalej poukázal na to, že v zmysle § 89 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. na zníženie úrazovej renty podľa ods. 2 je rozhodujúca suma invalidného dôchodku, na ktorú mal žalobca nárok ku dňu priznania úrazovej renty. Žalobcovi bol na základe podanej žiadosti zo dňa 28. februára 2017 priznaný nárok na úrazovú rentu odo dňa 21. februára 2017. Teda dňom priznania úrazovej renty žalobcovi na účely § 89 ods. 2 a 3 zák. č. 461/2003 Z.z., teda vo výške, ktorá je spôsobilá k zníženiu a následnej realizácii vyplácania, je deň 21. február 2017, t. j. deň objektivizácie tinitu. Preto je pri výpočte úrazovej renty potrebné vychádzať zo sumy invalidného dôchodku, na vyplácanie ktorej mal žalobca nárok v roku 2017 a nie v roku 2008.

22. Vzhľadom uvedené žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu podanú proti rozsudku krajského súdu podľa § 461 SSP zamietol ako nedôvodnú.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačnej sťažnosti nemožno priznať úspech.

24. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 20. mája 2020 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

25. Podľa § 438 ods. 1 SSP kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

26. Podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

27. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

28. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

29. Úlohou správneho súdu v predmetnej veci bolo posúdiť existenciu zákonných podmienok, odôvodňujúcich vydanie rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým v spojení s prvostupňovým rozhodnutím, v rámci administratívneho konania bolo s konečnou platnosťou rozhodnuté o nároku žalobcu na úrazovú rentu.

30. Podľa § 84 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. denný vymeriavací základ zamestnanca na určenie sumy úrazových dávok uvedených v § 13 ods. 3 písm. a) až e) a na určenie sumy rehabilitačného a rekvalifikačného je podiel súčtu vymeriavacích základov zamestnanca, ktorý dosiahol u zamestnávateľa zodpovedného za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania neobmedzených podľa § 138 ods. 6 dosiahnutých v rozhodujúcom období a počtu kalendárnych dní rozhodujúceho obdobia a zaokrúhľuje sa na štyri desatinné miesta nahor. Rozhodujúce obdobie na určenie denného vymeriavacieho základu zamestnanca, ktorý utrpel pracovný úraz alebo sa u neho zistila choroba z povolania v období, v ktorom nedosiahol 90 dní nemocenského poistenia zamestnanca, za ktoré sa platí poistné na nemocenské poistenie, pred dňom, v ktorom utrpel pracovný úraz alebo pred dňom, od ktorého bola zistená choroba z povolania, je obdobie od vzniku nemocenského poistenia do dňa predchádzajúceho dňu, v ktorom utrpel pracovný úraz alebo od ktorého bola zistená choroba z povolania. Na určenie rozhodujúceho obdobia platí § 54 ods. 1, 2, 9 a 10 rovnako; skutočnosť rozhodujúca na určenie rozhodujúceho obdobia je deň utrpenia pracovného úrazu alebo deň, od ktorého sa zistila choroba z povolania.

31. Podľa § 88 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 (ďalej len „pokles pracovnej schopnosti“) a nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

32. Podľa § 88 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. pokles pracovnej schopnosti sa posudzuje na účely odseku 1 v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 8 ods. 4 alebo s činnosťami uvedenými v § 17 ods. 2, alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami. Pokles pracovnej schopnosti sa opätovne posúdi, ak sa predpokladá zmena vo vývoji

pracovnej schopnosti. Pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

33. Podľa § 89 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. suma úrazovej renty sa určí ako súčin 30,4167-násobku sumy zodpovedajúcej 80 % denného vymeriavacieho základu poškodeného a koeficientu určeného ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti a čísla 100.

34. Podľa § 89 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z., ak sa poškodenému vypláca invalidný dôchodok, zníži sa suma úrazovej renty určená podľa odseku 1 o sumu tohto dôchodku. Úrazová renta sa vypláca v sume zníženej podľa prvej vety aj vtedy, ak zanikol nárok na výplatu dôchodkovej dávky.

35. Podľa § 89 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. na zníženie úrazovej renty podľa odseku 2 je rozhodujúca suma dôchodku, na ktorú má poškodený nárok ku dňu priznania úrazovej renty, a ak bol dôchodok uvedený v odseku 2 priznaný po priznaní úrazovej renty, rozhodujúca je suma dôchodku, na ktorú má nárok ku dňu jeho priznania.

36. Podľa § 89 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. ak u poškodeného došlo k zmene poklesu pracovnej schopnosti z dôvodu toho istého pracovného úrazu alebo tej istej choroby z povolania, doterajšia suma úrazovej renty sa upraví v pomere novej percentuálnej miery poklesu pracovnej schopnosti k doterajšej percentuálnej miere poklesu pracovnej schopnosti odo dňa zmeny poklesu pracovnej schopnosti.

37. Podľa § 89 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. pri opätovnom vzniku nároku na úrazovú rentu z dôvodu toho istého pracovného úrazu alebo tej istej choroby z povolania sa suma úrazovej renty určí z denného vymeriavacieho základu, z ktorého bola určená jej suma pri prvom vzniku nároku vynásobená koeficientom určeným ako podiel všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom znovu vznikol nárok na úrazovú rentu, a všeobecného vymeriavacieho základu, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom vznikol nárok na úrazovú rentu prvýkrát.

38. Podľa § 89 ods. 7 zák. č. 461/2003 Z.z., ak sú splnené podmienky nároku na výplatu úrazovej renty z dôvodu viacerých pracovných úrazov alebo chorôb z povolania, zníži sa suma úrazovej renty určenej ako súčet percentuálneho poklesu pracovnej schopnosti z dôvodu viacerých pracovných úrazov alebo chorôb z povolania o sumu invalidného dôchodku. Úrazová renta sa vypláca v sume zníženej o sumu invalidného dôchodku aj vtedy, ak zanikol nárok na jeho výplatu. Suma úrazovej renty vypočítaná podľa prvej vety nesmie byť vyššia ako suma zodpovedajúca 100-percentnému poklesu pracovnej schopnosti.

39. Podľa § 196 ods. 6 prvá veta zák. č. 461/2003 Z.z. účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení.

40. Podľa § 196 ods. 7 zák. č. 461/2003 Z.z. organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy v vzájomnej súvislosti.

41. Podľa § 13 ods. 3 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. z úrazového poistenia sa za podmienok ustanovených týmto zákonom poskytujú úrazové dávky, a to úrazová renta.

42. Podľa § 109 ods. 1 veta prvá zák. č. 461/2003 Z.z. nárok na nemocenskú dávku, dôchodkovú dávku, úrazovú dávku, dávku garančného poistenia a dávku v nezamestnanosti (ďalej len „dávka“) vzniká odo dňa splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom.

43. Podľa § 109 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. účinného do 31.03.2020, nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených týmto zákonom na vznik nároku na dávku, splnením podmienok nároku na jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

44. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti hore označeného rozhodnutia žalovaného, ktorým

zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodla, že žalobca, ktorý utrpel poškodenie zdravia v dôsledku choroby z povolania zistenej dňa 24. októbra 2008, má podľa § 89 ods. 5 a 7 v súlade s § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. a po zvýšení priznanej sumy úrazovej renty o 2 % v súlade s § 293dq ods. 2 a § 293dr ods. 2 a 3 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 285/2016 Z.z. nárok na úrazovú rentu od 21. februára 2017 do 28. februára 2017 v sume 19,50 EUR a od 01. marca 2017 v sume 68,10 EUR mesačne. V konaní bolo zistené, že od 21. februára 2017 došlo u žalobcu k zmene určenej miery poklesu jeho pracovnej schopnosti zo 41 % na 60 %.

45. Kasačný súd poukazuje na to, že v prípade invalidného dôchodku a úrazovej renty ide o dve samostatné dávky, u ktorých zákonodarca samostatne upravil podmienky pre vznik ich nároku. Kým jednou z podmienok vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. je invalidita, teda viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, podmienkou vzniku nároku na úrazovú rentu podľa § 88 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. je viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca (pokles pracovnej schopnosti). Pojem „pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť“ nie je totožný s pojmom „pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť“. Doterajšou činnosťou sa rozumie činnosť zamestnanca vykonávaná pred utrpením pracovného úrazu. Naproti tomu pod schopnosťou vykonávať zárobkovú činnosť sa rozumie schopnosť vykonávať akékoľvek zamestnanie, nielen zamestnanie vykonávané pred vznikom invalidity.

46. V posudzovanej veci medzi účastníkmi konania nebola sporná medicínska otázka, teda samotná miera poklesu pracovnej schopnosti, avšak žalobca namietal postup výpočtu úrazovej renty.

47. Úrazová renta predstavuje pravidelnú peňažnú dávku úrazového poistenia, ktorá má poškodenej osobe zmierniť pokles zárobku v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania a kompenzovať tak pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť, t. j. činnosť vykonávanú pred vznikom pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

48. Kasačný súd má za to, že v danom prípade bolo nevyhnutné prihliadnuť na výšku skutočne vyplácaného invalidného dôchodku ku dňu zmeny poklesu pracovnej schopnosti, keďže podstatou vyplácania úrazovej renty je dorovnávať príjem poškodeného zamestnanca na úroveň jeho priemerného zárobku pred vznikom škody.

49. Podľa názoru kasačného súdu zmysle ustanovenia § 89 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. na zníženie úrazovej renty podľa ods. 2 je rozhodujúca suma invalidného dôchodku, na ktorú mal žalobca nárok ku dňu priznania úrazovej renty na základe zistenej zmeny určenej miery poklesu jeho pracovnej schopnosti.

50. Žalobca nerozporoval správnosť postupu žalovaného pri výpočte úpravy, keď rozporoval len skutočnosť, že pri znížení sumy 665,70 EUR malo dôjsť k odpočítaniu sumy invalidného dôchodku vo výške, ktorú poberal žalobca k 24. októbru 2008, teda ku dňu vzniku nároku na úrazovú rentu z titulu II. choroby z povolania. Vzhľadom na hore uvádzané skutočnosti sa kasačný súd stotožnil s argumentáciou krajského súdu, že v posudzovanej veci bolo potrebné prihliadnuť na výšku skutočne vyplácaného invalidného dôchodku ku dňu zmeny poklesu jeho pracovnej schopnosti, t. j. k 21. februáru 2017.

51. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 461 SSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa kasačný súd stotožňuje v celom rozsahu.

52. Kasačný súd zároveň uvádza, že „Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je

záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 111/2017-17 z 8. marca 2017).

53. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kasačný súd rozhodol podľa § 461 SSP tak, že kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

54. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, nakoľko sťažovateľ nebol úspešný a dôvod pre priznanie náhrady trov konania žalovanej nezistil (§ 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP).

55. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.